

Lausunto Vornankorven tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta Pohjois-Savon ELY-keskukselle

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 14.09.2023 § 47
5327/11.04.00/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
Erkki Pärjälä
puh. 044 718 2142
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus ympäristöjohtaja Tanja Ahonen

Lautakunta hyväksyy ympäristöjohtajan esityksen.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkittiin, että ympäristötarkastaja Sokura poistui kokouksesta asiakohdan käsittelyn jälkeen.

Esitys Ympäristöjohtaja Tanja Ahonen esittää, että Kuopion kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta antaa Ilmatar Pielavesi Vornankorpi Oy:n Vornankorven tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta seuraavan lausunnon Pohjois-Savon ELY-keskukselle:

Lausunnon antaa ympäristö- ja rakennuslautakunta, joka toimii sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena, kunnan terveysuojeluviranomaisena että kunnan rakennusvalvontaviranomaisena.

Lautakunta toteaa, että Vornankorven tuulivoimahanketta koskeva YVA-ohjelma on kokonaisuutena kattava ja se on asianmukaisesti laadittu. YVA-hankkeessa tehtävät selvitykset ja koottavat tiedot on kuvattu valtaosin havainnollisesti ja riittävällä tarkkuudella. Myös tarkasteltavat hankevaihtoehdot on kuvattu ja valittu niin, että ne mahdollistavat hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin riittävästi hankkeen mahdollisissa eri kokoluokissa.

YVA-selostuksessa on mainittu lähialueen muina tuulivoimahankkeina läheinen Junnunmäen voimalahanke. Junnunmäen hanketta YVA-ohjelmassa ei kuitenkaan ole yksilöity samalla tavoin kuin muita hieman kauempana sijaitsevia tuulivoimahankkeita. Junnunmäen voimalahankkeesta on kuitenkin samaan aikaan vireillä YVA-ohjelma ja sen lähtötiedot tulee lisätä Vornankorven YVA-ohjelmaan.

YVA-selostuksessa on tarpeen tuoda esille hankkeen suurimmat mahdolliset vaikutukset, vaikka lopullisessa hankkeen toteutuksessa vaikutukset jäisivätkin vähäisemmiksi. Koska myöhemmässä suunnittelussa ja päätöksenteossa hankkeen ratkaisut, kuten mm. tuulivoimaloiden teho ja koko, voivat muuttua, on tärkeää, että YVA-selostuksessa pyritään havainnollistamaan, miten myöhemmin muuttuvat ratkaisut voivat vaikuttaa YVA-selostuksessa esitettäviin johtopäätöksiin. Tämä seikka on toki lyhyesti tuotu esille YVA-ohjelman kohdassa 8.8., missä on kuvattu arvioinnin epävarmuuksia. Asian tärkeyttä on kuitenkin syytä korostaa, koska YVA-prosessin reunaehtojen ja lähtötietojen luotettavuuteen on jo hankkeen alustavassa vaiheessa kohdistettu kritiikkiä.

Päinvastoin kuin YVA-ohjelmassa on esitetty, YVA-selostuksessa on tarpeen arvioida eri ympäristövaikutusten keskinäistä merkitystä, koska kaikki tarkasteltavat vaikutukset eivät välttämättä ole yhtä merkittäviä hankkeen hyväksyttävyyden ja toteutuksen kannalta.

Osa hankkeen hyvinkin keskeisistä vaikutuksista, kuten vaikutukset maisemaan, ovat sellaisia, joiden arviointiin ja merkitykseen liittyy paljon hyvin subjektiivisia arvotuksia ja joita ei voida yksiselitteisesti esimerkiksi mitata. Tässä mielessä YVA:ssa on tarpeen korostaa hankkeen paikallisia sosiaalisia vaikutuksia.

Vornankorven tuulivoimahankkeen välittömässä läheisyydessä on vireillä Junnunmäen tuulivoimahanke. Näiden hankkeiden yhteisvaikutukset tulee YVA-selostuksessa tuoda selkeästi esille. Yksi tällainen yhteisvaikutus liittyy äänimaisemaan. Sekä Junnunmäen että Vornankorven hankkeet sijoittuvat Kuopion puolella alueelle, joka Kuopion kaupungin meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa 2018-2023 on tunnustettu hiljaiseksi luonnonalueeksi. Toimintasuunnitelmassa on linjattu, että Kuopion hiljaisia alueiden säilymistä tulee pyrkiä turvaamaan erityisesti maankäytön suunnittelun keinoin. Alue on yksi Kuopion laajimmista yksittäisistä hiljaisista luonnonalueista. Tuulivoimahanke ja sen oheistoiminnat tulisivat muuttamaan osin alueen äänimaisemaa ja sen luonnetta. YVA-selostuksessa on arvioitava näiden molempien lähekkäisten hankkeiden osalta erikseen ja yhdessä, miten ne vaikuttavat tämän hiljaisen luonnonalueen luonteeseen ja ääniympäristön säilymiseen kokonaisuutena, ei vain hankealueiden sisällä. Vornankorven YVA-selostuksessa ei ole tarkemmin kuvattu, miten vaikutuksia tähän äänimaiseman muutokseen arvioidaan.

Tuulivoimaloiden linnustovaikutuksia korostetaan erityisesti, mutta perinteisissä pistelaskennoissa ei kovin hyvin saada arvokasta lajistoa selville. Havainnointiaika jää kussakin kohteessa kovin lyhyeksi. Hyvä, että petolintujen erityistarkkailu toteutetaan. Läheisten suojelualueiden linnustossa voi olla arvokasta lajistoa ja petolintujen pesäpaikkojen etsintään on syytä panostaa.

Arviointiohjelmassa ei selvästi mainita, että kaikkien mahdollisesti alueella sijaitsevien vesilain mukaisten arvokkaiden elinympäristöjen (pienet lammet, lähteet, norot) sijainti ja tila selvitettäisiin. Näiden osalta olisi mahdollista jopa parantaa esim. virtavesien tilaa teiden kunnostuksen yhteydessä, jos alueella on sellaisia rumpuja, jotka katkovat kalojen kulkureittejä.

Merkittävä asia tuulivoimaloiden yhteydessä on metsäkadon syntyminen jopa suojelualueille, kun uusia voimajohtokäytäviä avataan metsäalueille. Helposti syntyy suuria metsättömiä alueita, joiden kompensoimiseen tulisi kiinnittää huomiota. Erityisesti kompensointia tulisi koskea luonnonsuojelualueita, mutta sitä olisi pohdittava myös laajemmin metsäkadon näkökulmasta.

Luontovaikutuksia YVA:ssa esitetään selvitetävän varsin perinteisesti eliöryhmittäin ja eliölajeittain, mutta vaikutuksia on tarpeen tarkastella myös kokonaisuutena hankealueen luonnon monimuotoisuuteen.

Selostus

Ympäristöjohtaja Tanja Ahonen

Pohjois-Savon ELY-keskus on pyytänyt 6.9.2023 mennessä Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen, Kuopion kaupungin terveydensuojeluviranomaisen ja Kuopion kaupungin rakennusvalvontaviranomaisen lausuntoa Ilmatar Pielavesi Vornankorpi Oy:n

Vornankorven tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausunnon antamiselle on saatu lisää aikaa 15.9.2023 saakka. Arviointiohjelma ja hankkeen tausta-aineistoa ovat nähtävissä ympäristöhallinnon verkkopalvelussa: [Vornankorven tuulivoimahanke, Pielavesi ja Kuopio \(ymparisto.fi\)](https://ymparisto.fi)